

ЮНІЯ ПІДБИВАЄ ЦІНИ ВИРОБІВ ПОНАД СПРАВЖНЮ ВАРТІСТЬ

Вашингтон, 8 вересня. — Конгресові дослідники довідалися від свідків, що ціни футер і футурних шпірок втримуються на висоті понад їхню справжню вартість тому, що юнія кушнірів у Нью Йорку опинилася під диктатурою й добила контроль над цінами, які на-

становляють великі підприємці виробу футер. Таку політику кушнірської юнії виявив Джозеф Дж. Вернстін, адвокат групи малих кушнірів. Він сказав підкомісії праці в палаті репрезентатів, що Міжнародна Юнія Кушнірських і Шкіряних Робітників, приналежна до Конгресу Індустріальних Організацій, застрашує малих виробників, щоб усунути їх з бізнесу. Мали підприємці мають добрих майстрів для виконання процесу виробу шпірок, а коли їх усувається з підприємств, тоді великі підприємці мусять наймати за більшу ціну таких майстрів і підносити ціну футер. Коли великі підприємці роздають роботу малим, тоді юнія накладає хару на великих підприємств і з таких кар вона дістала минулого року мільйон доларів доходу. Це є великий юнійний рахунок — казав Вернстін. Юнія наймас за ті гроші своїх детективів, які слідять за поведінкою підприємців. Юнія англійцям неперібно страшно, щоб мали застрашувати підприємців. Диктатором в юнії є президент Бен Голд, а йому помагає Ірвінг Поташ. Оба ці провідники юнії є комуністами, а Поташ є членом видавничої спілки комуністичного щоденника „Дейлі Воркер“, казав Вернстін.

НАЙШЛИ НАУКОВЦІ, ЩО ЗУСТРІЧАВ СОВЕТСЬКИХ УРАДОВЦІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів в палаті найшла науковця, який перемовнював з советськими урядовцями під час війни в справі видачі їм тайни про атомову енергію. Цим науковцем є д-р Мартин Камен, професор хемії в університеті Вашингтон, у місті Ст. Луїс. Він має станути як свідок перед комісією 15 вересня. Досі звісно, що в 1944 він зустрічав у Сан Франциско советських урядовців і вони допитували його про проект Мангеттен, у якому Камен працював. Камен каже, що він відмовив усяких відповідей на їхні запити. — Комісія переводить тепер далі допити над свідченням ред. Чемберса в справі шпигунської діяльності Алджера Гісса, коли він був урядовцем департаменту стеїту. Допити переводять при замкненні кверях і тільки деякі факти доходять до пралюдного відомо.

НАЙШЛИ НАУКОВЦІ, ЩО ЗУСТРІЧАВ СОВЕТСЬКИХ УРАДОВЦІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів в палаті найшла науковця, який перемовнював з советськими урядовцями під час війни в справі видачі їм тайни про атомову енергію. Цим науковцем є д-р Мартин Камен, професор хемії в університеті Вашингтон, у місті Ст. Луїс. Він має станути як свідок перед комісією 15 вересня. Досі звісно, що в 1944 він зустрічав у Сан Франциско советських урядовців і вони допитували його про проект Мангеттен, у якому Камен працював. Камен каже, що він відмовив усяких відповідей на їхні запити. — Комісія переводить тепер далі допити над свідченням ред. Чемберса в справі шпигунської діяльності Алджера Гісса, коли він був урядовцем департаменту стеїту. Допити переводять при замкненні кверях і тільки деякі факти доходять до пралюдного відомо.

НАЙШЛИ НАУКОВЦІ, ЩО ЗУСТРІЧАВ СОВЕТСЬКИХ УРАДОВЦІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів в палаті найшла науковця, який перемовнював з советськими урядовцями під час війни в справі видачі їм тайни про атомову енергію. Цим науковцем є д-р Мартин Камен, професор хемії в університеті Вашингтон, у місті Ст. Луїс. Він має станути як свідок перед комісією 15 вересня. Досі звісно, що в 1944 він зустрічав у Сан Франциско советських урядовців і вони допитували його про проект Мангеттен, у якому Камен працював. Камен каже, що він відмовив усяких відповідей на їхні запити. — Комісія переводить тепер далі допити над свідченням ред. Чемберса в справі шпигунської діяльності Алджера Гісса, коли він був урядовцем департаменту стеїту. Допити переводять при замкненні кверях і тільки деякі факти доходять до пралюдного відомо.

НАЙШЛИ НАУКОВЦІ, ЩО ЗУСТРІЧАВ СОВЕТСЬКИХ УРАДОВЦІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів в палаті найшла науковця, який перемовнював з советськими урядовцями під час війни в справі видачі їм тайни про атомову енергію. Цим науковцем є д-р Мартин Камен, професор хемії в університеті Вашингтон, у місті Ст. Луїс. Він має станути як свідок перед комісією 15 вересня. Досі звісно, що в 1944 він зустрічав у Сан Франциско советських урядовців і вони допитували його про проект Мангеттен, у якому Камен працював. Камен каже, що він відмовив усяких відповідей на їхні запити. — Комісія переводить тепер далі допити над свідченням ред. Чемберса в справі шпигунської діяльності Алджера Гісса, коли він був урядовцем департаменту стеїту. Допити переводять при замкненні кверях і тільки деякі факти доходять до пралюдного відомо.

Америка підготовляє опір проти насилля в Берліні

Вашингтон, 8 вересня. — Секретар стеїту Джордж Маршал ствердив, що комуністи як зюза Німеччини так і в Німеччині є відповідальні за заворушення і схоплювання поліцистів і цивільних людей у Берліні і заявив, що проти таких безправств треба ставити сильний опір. Маршал не назвав Советів по імені, однак сказав, що заворушення переводяться за звисними комуністичними візирями, які мають на цілі усунути правно вибраний уряд і завести комуністичну диктатуру. — Після такого висноження положення в Берліні перед кореспондентами Маршал пішов на наради з секретарем оборони Джеймсом Форесталом і іншими чоловими урядовцями з оборонних агенцій. Це вже другий день радять представники уряду країної оборони над справами, які безпосередньо звязані з положенням у Берліні.

УРЯД ГОДИТЬСЯ РАДИТИ НАД ІТАЛІЙСЬКИМИ КОЛОНИЯМИ.

Вашингтон. — Департамент стеїту повідомив Советську Росію, що Злучені Держави годяться на скликання представників Чотирьох Держав на наради в справі майбутності італійських колоній, однак ствердив, що наради не осягнуть ніякої цілі, як довго Совети не вийдуть з якимсь новим предьявленням. На скликання наради погодилися представники Англії й Франції. Маршал заявив, що хоч Америка годиться на їхню заяву, то він самий не братиме участі в нарадах. Наради мають бути скликані ще перед днем 15. вересня.

СОВЕТИ КЛЮЧЕМ ДО МИРУ — ПРИГАДУЄ СЕНАТОР ПЕРЕД ВИЇЗДОМ ДО ЄВРОПИ.

Нью Йорк. — У світі не буде справжнього миру, доки Америка не відбудує себе під військовим і промисловим оглядом і не спонукає Росію до співпраці у світових справах. Таку думку висловив сен. Гері Кейн з стеїту Вашингтон, коли виїздив літаком з майдану Ля Гардія до Європи. Він поїхав разом з 42 іншими делегатами з Америки на зібрання Європейської Асамблеї для Морального Розброєння, яка буде радити в Со-Сір-Монтре у Швайцарії впродовж найближчих 14 днів.

ЩЕ ОДИН ЧЕСЬКИЙ КОНСУЛЬ ЗРЕЗИГУНУВАВ.

Шікаго. — Ладіслав І. Крно, чеський консуль у Шікаго, оприлюднив, що він покидає своє становище, однак не вертається до рідного краю, а остається в Америці. Він вияснив, що зробив це тому, що не може погодитися з комуністичним режимом в Празі, і не має іншої ради для налагодження трудовиц.

НАЙШЛИ НАУКОВЦІ, ЩО ЗУСТРІЧАВ СОВЕТСЬКИХ УРАДОВЦІВ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діячів в палаті найшла науковця, який перемовнював з советськими урядовцями під час війни в справі видачі їм тайни про атомову енергію. Цим науковцем є д-р Мартин Камен, професор хемії в університеті Вашингтон, у місті Ст. Луїс. Він має станути як свідок перед комісією 15 вересня. Досі звісно, що в 1944 він зустрічав у Сан Франциско советських урядовців і вони допитували його про проект Мангеттен, у якому Камен працював. Камен каже, що він відмовив усяких відповідей на їхні запити. — Комісія переводить тепер далі допити над свідченням ред. Чемберса в справі шпигунської діяльності Алджера Гісса, коли він був урядовцем департаменту стеїту. Допити переводять при замкненні кверях і тільки деякі факти доходять до пралюдного відомо.

У СОВЕТСЬКІЙ НЕВОЛІ. — Советська преса продовжує тероризувати населення, щоби до останнього зерна здавало „хліб державі“ та добивалося „ще більших виробничих перемог“. Під караулом советських катів населення поневоленої України в голоді й нужді виконує ці каторжні роботи, щоби тільки рятувати своє життя. Советська преса подає, що населення України, з дітьми і стариками включно, „з ентузіазмом“ виконує каторжний наказ Сталіна. На фото видно цей обдертий та нужденний „ентузіазм“ в селі В. Хутори на Вінниччині.

КЕІЛЬ ДІСТАВ ДОРУЧЕННЯ ТВОРИТИ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 9 вересня. — Президент Франції, Вінсент Оріол, уповажив вчора Генрі Кеїля, члена „старої гвардії“ Радикальної партії, створити новий уряд країни, після того як другий уряд Роберта Шумана знову провалився та як старий державний муж Франції, Геріот, відмовився від цього завдання. Кеїль виявив „осторожний оптимізм“ на тему можливостей створення нового уряду та заявив, що конкретні інформації на цю тему він зможе подати вже сьогодні в полудне. Тимчасом в країні погіршується економічне положення, а криза уряду знову позначується сильним упадком франка. Кеїль заявив, що головна увага його уряду була б звернена власне на розв'язку економічної кризи. Президент Оріол вчора вперше нараджувався з двома представниками партії де Голя, а комуністи видали маніфест, що для них „настав слушний час“.

Переселення українських Д. П. предметом нарад у Вашингтоні

Філадельфія, 9 вересня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що у вівторок, дня 7-го вересня, відбулася в Комісії для Переміщених Осіб при департаменті стеїту у Вашингтоні чергова конференція в справі переселення українських скитальників-фермерів до стеїту Меріленд. В нарадах взяв участь представник згаданої комісії, Едуард О'Коннор, представник ЗУАДКомітету, його ексекутивний директор д-р Володимир Галан та представник мерілендських фермерів, Френк Періш, як теж кореспондент „Болтімор Сан“. На нарадах окремо обговорено справу приїзду українських скитальників до стеїту Меріленд. Комісія для Переміщених Осіб в департаменті стеїту віднеслася до цієї справи дуже прихильно, стверджуючи, що ЗУАДКомітет є першою американською допомоговою організацією, що поробила такі заходи, які у великій мірі можуть допомогти урядові у виконанні ухваленого конгресом закону про допущення до ЗДА 205,000 скитальників. При цьому стверджено, що виставлені ЗУАД Комітетом посвідчення про задоволення мешкання і праці новим іммігрантам відповідають всім вимогам закону, якщо вони є авторизовані нотарем. З канцелярії ЗУАДКомітету вияснюють, що на розісланих попередньо формулярах таких посвідок не зазначено окремо місця, де нотар мав би потвердити правдивість зложених на заяві висножень, але він це повинен зробити на другій, чистій стороні. На нових формулярах вже окремо зазначається місце для нотарського потвердження.

ПОРАЗКА КОМУНІСТІВ НА КОНГРЕСІ БРИТАНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК.

Маргейт, Англія, 9 вересня. — В цьому місті відбувається конгрес Британських Професійних Спілок, на самому початку якого комуністи понесли повну поразку. Конгрес з цілою рішучістю відкинув їх виступ проти Пляну Маршала, натомість бесідники недовольно засудили Світову Федерацію Професійних Спілок за її опанування комуністами та агентурну підпорядкованість воєнно-імперіалістичній політиці Советського Союзу.

МАРШАЛ ОБІЩУЄ ПОВНЕ ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВИ ІЗРАІЛЯ.

Вашингтон. — Упродовж кількох найближчих тижнів треба надіятися повного признання для новоствореної Держави Ізраїля, як це виявив секретар стеїту Маршал. Теперішнє признання є тільки признанням „де факто“, а повне законне („де юре“) признання треба щойно підготувати. Треба наперед перевести вибори до парламенту в новій державі і настановити конституційний уряд, сказав Маршал на пресовій конференції.

НАПРУЖЕННЯ В БЕРЛІНІ ДОХОДИТЬ ДО КРАЙНОСТІ

СОВЕТИ ЗЛАМАЛИ СВОЄ ЗАПЕВНЕННЯ ТА ПЕРЕХОПИЛИ ФРАНЗУЗЬКИЙ КОНВОЙ. КОМУНІСТИ ПІГНОРЮЮТЬ МІСЬКУ РАДУ.

Берлін, 9 вересня. Криза внутрішнього положення в блокуваному Советами Берліні досягнула вчора свого вершка, як Совети зламали своє запевнення вільного переїзду через їх зону групи західних поліцаїв та зв'язкових старшин з будинку обложеної комуністами Миської Ради. Група їхала французькими вантажними автомашинами та під французьким конвоєм, але її зупинили важко озброєні відділи советських вояків та німецької поліції зі советського сектора і заарештували конвоєваних. Гострий протест західних командантів міста Совети відкинули. Положення було того роду, що в кожній хвилині могло прийти до воєнного інциденту. Комуністи рівночасно повідомили, що вони не визнаватимуть більше Миської Ради та її рішень на нарадах поза приміщенням магістрату в советському секторі, який вони захопили. Загально вважається, що Совети і їх німецька п'ята колона приступили до кінцевої акції за здобуття повної контролю міста. У висліді, положення в Берліні є найбільш критичне за всі часи.

СОВЕТСЬКІ ПРОВІДНИКИ ПРОТИ ЗАХІДНОЇ АВІАЦІЇ

Берлін, 9 вересня. Советська босва авіація, почала вчора масові вправи на повітряному коридорі між західними зонами в Берліні, через який завізні союзники забезпечують блокуваний Советами Берлін необхідними продуктами. Американські і британські власті повідомили, що вчора советські босві літаки кількакратно загрожували західному повітряному транспортові, як теж самій повітряній безпеці над Берліном. Не зважаючи на це, західний повітряний транспорт досягнув вчора нового рекорду, як самі тільки американські літаки доставили до Берліна 3,319 тонн продуктів. Американські і британські власті розглядають необхідність босвої контролю загроженого Советами повітряного коридору, що це збільшує можливість інцидентів.

БРИТАНІЯ ПРОТИ ЗМІНИ ЗАХІДНОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧЧИНІ

Лондон, 9 вересня. Вчора тут виявлено, що британський уряд обстоює продовжування дотеперішньої політики західних союзників в Німеччині, головню вважає за необхідне продовжувати розбірку німецьких фабрик та доставу їх союзникам в характері воєнних відшкодувань. Це рішення винесено у зв'язку з пропозицією американського уряду, щоби перервати далі розбірку німецьких фабрик, натомість використати їх для здійснення Пляну Маршала в Європі. Британія вважає, що це дало б Советам аргумент, мовляв західні союзники не додержують міжнародних зобов'язань і пригтовляють війну.

СОВЕТИ ДЕРЖАТЬ ШЕ 500,000 ЯПОНСЬКИХ НЕВОЛЬНИКІВ

Токіо, 9 вересня. Американський головнокомандуючий на Далекому Сході, ген. Доглес МакАртур вчора гостро критикував советську окупаційну політику, головню щодо японських воєнних полонених, яких ще даліше використовують для каторжних робіт для збільшення советського воєнного потенціалу. Ген. МакАртур твердив, що більшість цих державців щонайменше пів мільйона японських невольників на примусових каторжних роботах.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
Ha рік \$7.00 One year \$7.00
Ha пів року \$3.75 Six months \$3.75
Ha три місяці \$2.00 Three months \$2.00

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y.
BYrant 0-5852.

Кожна змінна адреса коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИПРАВДАНИ НАДІЇ

Одинадцять річна конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки, що відбулася в днях 4, 5 і 6 вересня в місті Акрон, Огайо, всебічно виправдала зв'язувані з нею надії. Вона виправдала їх під кожним оглядом: американським і українським, ідейним і організаційним. Вона була масова, ділова та гідно завершувала пройдений період праці, започатковуючи рівночасно надійно нову сторінку організаційного життя нашої молоді.

Конвенції американсько-української молоді вже мають свою традицію; це ж бо була вже одинадцять з черги. Кожна з тих конвенцій мала свій питомий характер, кожна з них означала відповідний прогрес в організованому житті молоді, озвучувала здобуті досягнення та започатковувала новий етап. Але навряд чи котра з попередніх мала такий всебічний характер і таке загально-громадське значення, як їх мала ця остання.

Звичайно, на перший погляд вражала масовість. Більш 700 зареєстрованих та понад тисяча всіх учасників, це вже імпозантне число, що ним рідко коли може похвалитися будь-яка інша того роду імпреза. Не можна теж забувати, що більша частина учасників конвенції приїхала до Акрона з віддалених центрів українського життя. Це переконує, що конвенції молоді набирають тої необхідної атракційно-притягальної сили, що є першою передумовою організаційних успіхів. Під цим оглядом були дуже характерні слова одного з учасників конвенції, який на зборах професіоналістів заявив: "Я не знаю, чи обставини дозволяють мені належати до будь-якої української організації та брати в ній активну участь; але я знаю цілком певно, що я буду на кожній конвенції американсько-української молоді". Він без сумніву висловив думку, якщо не усіх, то абсолютної більшості учасників конвенції.

Конвенція стояла на висоті теж під ідейним оглядом, про що переконували виголошені доповіді та дискусії над ними. Демонстративне усунення зі залу червоних соціальних прапорів стало символом цієї конвенції в американській опінії. Зі загального перебігу наради уважний спостерігач міг поробити далекойдучі висновки щодо громадського вироблення та ідейного наставлення і ідеологічного оформлення нашої молоді в усіх справах, як американських та українських. Тут треба ствердити, що власне наша молодь потрапила знайти в цих справах ідеальну синтезу, що матиме рішальне значення для дальшого розвитку американських українців. Бо ця конвенція молоді була рівночасно конвенцією цієї справжньої американсько-української генерації, що поступово і з кожним роком більше перебирає на свої плечі весь тягар громадського життя. Члени цієї народженої тут в Америці генерації вже сьогодні очолюють та репрезентують американських українців в їх центральних комітетах.

Влаштована в рамках конвенції музично-танцювальна імпреза, зорганізована і виконана майже виключно силами цієї ж молоді, була з черги найкращим виявленням її культурних змагань та артистичних талантів. Все разом творило під кожним оглядом знамениту цілість і виправдувало найкращі надії.

Ясно, що конвенції в Акрон аж ніяк не можна б вважати за кінцеве завершення всіх громадських, організаційних і культурних можливостей нашої молоді. Вона була радше тільки одним важливим етапом на шляху до ще більших досягнень і ще більших успіхів. Ми віримо в нашу молодь, віримо в її життєву силу та її спроможності і тому бачимо ще велике поле для її дальшого розвитку. Конвенція в Акрон виправдує не тільки всі дотеперішні надії, але й ще збільшує їх на майбутнє.

Мир гальмує Москва, а ніхто інший

Найменша вістка з Москви про якусь найменше уступку з боку Сталіна є, як можна зважити, зараз темою редакційних статей в американській пресі з коментарями, що найгірша угода є краще війни. При цьому ставиться справа в такий спосіб, що розв'язка проблеми миру чи війни в світі залежить виключно від Злучених Держав Америки та Союзного Союзу. Це ті дві потуги, як виглядало б, змагаються нині в світі за владу, наступають один одному всюдн на п'яти і намагаються один одного знищити чи хоч ослабити.

Дехто (як от Нью Йорк Пост з 26. серпня 1948) навіть вилімовує цілковито зі світових змагань Бритійської Імперії, називаючи її "хворою людиною Європи", такою самою, якою була колись Туреччина, що мала великі території, але не була спроможна сама їх оборонити. Порівняння сучасного Бритійського Кабінету з давньою Туреччиною слабе і не відповідає дійсності, але воно характеристичне для цього загального думання в Америці й в світі, що зводять справу світового замирення до конфлікту між Злученими Державами і Росією.

Виходило б, що ніхто інший не є в справжньому конфлікті з Росією крім одної Америки, яка має великі імперіалістичні задуми і тільки через них є у важким конфлікті з Росією, бо ця остання має свої плани панування над світом. Виходило б, що те, що Росія загарбала стільки чужих земель і гнобить стільки народів, не було б причиною гніву Америки і вона з нею погодилася б, не зв'язуючи на стогні мільйонів поневолених і мучених людей. Коли ж проте згоди нема, то тільки тому, що Америка сама хотіла б мати під собою загарбані Росією країни та імперію.

Таке є розумування тих, що зводять нинішню боротьбу між демократією і московським тоталітаризмом до конфлікту двох імперіалістичних потуг: Росії й Америки. Однак так не є, бо Росія є нині в конфлікті з цілим вільним світом. Злучені Держави силою міжнародних обставин стали тільки найголовнішим речником цього вільного світу, який не хоче війни, але й не хоче московського насильства і бажав би бодяй припинити дальше союветське поширення. Коли б не цей моральний обов'язок, який накладає на Злучені Держави сучасна історія та від якого їм, репрезентуючим великий і свободололюбний народ, ніяк відмовитися, ледви, чи

був би взагалі який поважний конфлікт між Америкою і червоною Росією, так, як не було його й за царату.

Але припустимо, що Америка відступила від конфлікту з Росією. Чи ж тоді конфлікт Москви зі світом далі не існував би? Він був би, а тільки не тривав би довго, бо був би силою здавлення московською диктатурою. В такому випадку настав би "мир", який існує в Совецях та тих державах, що є в сфері їхніх впливів. Та якраз до такого "миру" в цілому світі Злучені Держави не хочуть допустити в імені своїм й в імені тих, що ще є на свободі.

Отже не Злучені Держави і Росія, а тільки одинока Росія нині рішає, мир чи війна в світі. Росія не хоче годитися на мир зі свободою і вона створює конфлікт через це не тільки з Америкою, але й з ці-

лим світом.

До чого змагає ще далі Росія в Європі, дізнати найкраще по тім, що діється у Берліні. Хоч Берлін став нині справжньою бочкою пороку, Москва пускається на щораз нові провокації, які довели останніми днями вже до цього, що президенту Труманові довелося скликати надзвичайні наради Ради Краєвої Безпеки, присвячені виключно подіям у Берліні. Кремль комунізує усіми можливими насильними засобами Німеччину, яка є в його руках, а тепер завзявся скомунизувати союветську частину Берліна, перед самим порогом Аліантів-демократів і на їх очах. Глядіти на це Америці й не реагувати, означало б те саме, що віддавати не тільки Берлін, але цілу Європу Совецям і допомагати їм завести ще й в решті Європи союветський тоталітаризм і московську неволю.

Отже ясно, хто є причиною хаосу в Європі, хто не бачає собі її замирення. Мир не є в інтересі Москви і це є головна причина конфлікту Злучених Держав з СССР.

Краєва Програма Здоров'я

Кожного року пропадає в Злучених Державах 4,300,000 років праці, виконуваної людьми, а це потягає за собою маєткову втрату вартості 27 мільярдів доларів. Коли річний прихід в Злучених Державах вносить кругло 200 мільярдів доларів, то це значить, що пропавший маєток вносить 3.4 відсотків усього національного приходу. Ці гроші пропадають тому, що люди не приходять до праці з причини недостатньої здоров'я, а крім того річно вмирає 325,000 людей тільки тому, що не мають належної лікарської медичної обслуги. Щоби цьому зрадити, треба з федеральних фондів вже тепер почати видавати річно по \$40,000,000 доки в році 1960 загальний видаток з прилюдних фондів на рятуюнок здоров'я цілої нації не дійшов би до висоти \$4,107,000,000 річно. Коли б це вдалося, тоді з 27 мільярдів, витрачених кожного року під теперішню пору, усталось би чистих приблизно 23 мільярдів доларів. Коли йде про математичне обчислення, то це дає понад 85 відсотків чистого зиску річно. Кожний бізнесмен скомом побіг би, щоб зробити таку інвестицію.

Та коли йде про націю, а ще й таку свободну країну, як Злучені Держави, то це не так легко перевести. В першу чергу тому, що тут кожний може на свій лад скласти свою калькуляцію і доказувати, що обрахунки, подані вгорі, є помилковими та що на них годі покладатися. Інший знавець

заскочить громадянство ще іншими обрахунками і тоді іде загальна дискусія, чи варт переводити такі медично-маєткові трансакції.

Такі думки насуваються по прочитанні звіту Президентської Дорадчої Ради Суспільного забезпечення з її студій над Краєвою Програмою Здоров'я, яку пропагує президент Труман від часу обняття свого урядового становища. Звіт злавив адміністратор федерального забезпечення, Оскар Р. Ювінг, а над ним працювала згадана Рада Суспільного Забезпечення під головуванням колишнього секретаря стейту, Едварда Стетінюса, від січня до кінця серпня 1948 р. Підставою праці було доручення Краєвого Зібрання Здоров'я, яке відбулося в місяці травні і в якому взяла участь 800 професійних і суспільних діячів. Вони обговорили всесторонню потребу краю під оглядом здоров'я і поробили відповідні доручення. З інформацій, поданих самим президентом з нагоди оприлюднення звіту, в п'ятницю 3. вересня, треба прийти до висновку, що звіт не є вислідом праці ані самого референта Ювінга, ані самої Ради Суспільного Забезпечення, ані не є бажанням тільки самого президента, а є висловом думок і переконання значної кількості освічених і доброзичливих людей. Вже це саме каже, що до такої програми треба поставитися серйозно і передумати її цілі й задуми.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Нова українська імміграція в Бразилії

(Надіслане до "Свободи").

Уже в минулому, 1947 році, почали приїждати до нас нові іммігранти, яким удалося вирватися з європейського пекла. Приїждять дуже симпатична й жвава публіка, але... бразильянам не до смаку. Річ у тім, що в Бразилії поляки робили все можливе, щоби про українців знали якнайменше. А коли стали про них дещо знати, то виявилось он що: українці — це чудовий людський матеріал для хліборобської продукції, до якої бразильяни мають мало охоти... А дотого ще матеріал невибагливий: в які б діри їх не запиляли, вони там сідали й продукували. Таким самим матеріалом показався й нова імміграція по першій світовій війні. А то разом витворило ніби традицію: українці, то уроджені хлібороби, як жиди або сирійці чи ливанці є уроджені до гандлю. До минулого року усе було в порядку, і бразильяни, даючи дозвіл на приїзд нових іммігрантів, сподівалися, що наша традиція й далі буде та сама... А вийшло, що іншого: нові українські іммігранти розтопилися в місійській масі... Галапасами? Неробами, жабраками? Ні! Вони найшли в місті працю, чи то в індустрії чи в гандлі, але на колонії не поїхали. А до того ще приїхало й пару інтелігентів — інженери, лікарі тощо. А це означає: приїхали конкуренти на місце життя. І хоч бразильйські закони не дозволяють напр., лікарям практикувати медицину без відповідного іспиту, — факт лишається фактом: і українці, суто хліборобська нація, "попсувалася": замість їти на колонії та продукувати їдло, вони розсіялися по містах та допомагають їсти!

Чия ж властиво вина, що так "несподівано" вийшла на поверхню традиція, яка має за собою більше, як півсотки літ? Хіба такі наших нещасливих скитальців? Ні! Ані трішки!

Увесь гузд у тім, що сподіваючись приїзду нових поселенців, ніхто не подумав над таким простеньким питанням: "А до кого ж притягують ті громадяни, що приїждять? Та це ж приїждять не з тих, що мають хоч яку будь власність, яку там продаш, а тут осілися й дочекались свого хліба. Це ті, що приїждять, оселяться й перебудуть, поки їм пічне родити, щоби могли дати ради собі й своїм родинам?"

Що правда, дехто з ново-приїхавших був зразу прийнятий на працю до плекання кави в штаті Сан Павло. Але та праця їм не до смаку, бо, обполуючи, чи то збираючи, чи то сушачи чи насаджуючи каву, людина не має часу взяти-

ся до того, що є її власним, так би мовити, природженим нашім: продукувати те, що дає життя сім'ї і чим можна було би поділитися з друзями. Деякі з таких "кавових" робітників пишуть мені, що як тільки "скінчать" реченець контракти, будуть робити заходи, щоби осісти на своїм хазяйстві, а не бути поліхачами на чужій землі. Тим більше у такий великий людський державі, якою є Бразилія (вісім мільйонів квадратних кілометрів). Український хліборобський "власницький інстинкт", проти якого так криво борються большевики, який має за собою тисячлітню традицію, не опускає наших земляків і за морем!... І то цілком зрозуміло. Хто знає так, як я, життя українського хлібороба в Бразилії (10 літ був учителем по колоніях, а три роки урядовим пропагандистом хліборобських кооператив), то мусить признати: чи на лихих чи на добрих землях наші хлібороби дають собі раду. Не подорожляли настільки, щоби мали в банках свої ошадності, але мають, що їсти, в що вдягнутися й дати своїм дітям більшу чи меншу освіту.

Цілком зрозуміло, що поставив питання: а як же ці хлібороби, що тут осілися, давали собі раду на початках? За моєю радою повстало тут дві великанські колонії. — Вера Гварані і Круз Машадо. Для приїжджаних на першу колонію існували величезні бараки при залізничній станції Павло Фронтін, а для другої — такі самі при невеликому місті Уейон да Віторія. Отам колоністи перебували з родинами, поки їм відібрали землю; там їм давали їсти і взагалі вони мали захист. Потім мужичина йшли й ставили хати, сіяли й садили і коли було що їсти, тоді перевозили з бараків і родини. А хто привіз із Європи які ошадності, то скоро набував і худоби й птиці, — взагалі розгощався. Таким чином укріплювалися за нами традиції хліборобської нації, що приїждять з Європи й зараз продукують харчі. Але нікому не приходить у гадку, що нова імміграція такої можливості не має!

Отже з нашої сторони, з Бразилії, треба подивитися вашу завзятість, ваш порядок і ваші плани: найперше розбудити в тамошнім громадянстві інтерес до скитальців і до того, щоби малося місце, де їх зараз по приїзді примістити, а тільки по тім їх спроваджувати... На мій погляд іншої ради нема й для нас, хоч тутешні економічні обставини не можуть і в слід вступити ані нашим, ані канадійським.

Але другої ради немає, і тільки таким способом зможемо почути нашу давню славу продуцентів: приїхали, осілися по "шакрах" (так тут називають хліборобські ділянки від португальського слова "шакара") і зараз продукують.

В. П. Куц.

ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВИДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖАЄ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

прізвище М. — цієї ночі теж вже підписав і його так "присили" підписати, що ледве живого принесли на руках два наглядчі, а Лотина щонайменше "просять" підписати, але він вперто відмовляється. Вчора з вечора і до самого ранку.

(Дальше буде).

ІВАН КРАВЧЕНКО.

Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нещасливим жертвам комунізму — присвячує.
Автор.

34)

Тоді у нас на фабриці були посяні чутки, що він виявився поважним шпигуном на користь "оної сусідньої держави" і диверсантом.

Я так зрадив, побачивши його живим, що ледве стримав себе, щоб не закричати, вітаючи його у вікно.

Мене наглядчі підвів до камери Нр. 66, відімкнув двері і впустивши мене в її нутро, зараз же замкнув камеру...

— Добридень, товариші по нещастю! — промовив я розгублено, кидуючи очима по камері і скосуючи поглядом по незнайомих обличчях, котрі зацікавлено і суворо дивилися на мене.

— Добридень! — Начебто не охоче і ворожо відповіли декілька голосів. Я стояв розгублено, підтримуючи лівією д'явольські штани і шукав очима де б можна було пристігти. Але бачив, що всі місця продовж стіни були заняті людьми, які сиділи на своїх речах.

З меблів тільки дві речі: незначимий "параша" стояла в кутку біля дверей, а в протилежному кутку теж біля дверей невеличкий столик, досить високий і досить вузький і короткий.

Де ж мені тут сісти?

звернувся разом до всіх.

— Та де ж вас посадити? Сідайте ось тут, каже один сивенький дідуся, посуваючись ліворуч від столика. Для того, щоб дати мені місце всі шестеро потроху посунулися ліворуч.

В двох кутках, біля скупого тюремного вікна зі сильною ґратою, просто на голій підлозі нерухомо лежало 2 в'язні.

Після того як я, кінцею кінцем, міг звільнити свою майже зімлілу руку від проклятих штанив, я з задоволенням сів на своє пальто, яке просто скрутив у вертуту.

Дозвольте задати вам тільки два запитання, — ввічливо звернувся до мене один в'язень, з досить інтелігентним і приємним обличчям. Він мав широкий лоб, який закінчувався невеличкою лисиною. На перший погляд йому можна було дати років 40.

— Чому тільки два запитання? — звернувся я до нього.

— Коли ви дасте відповідь

на ці два запитання, то решту ми не тільки зрозуміємо, а навіть скажемо вам, в чому "вони" вас обвинувачують, — відповів він.

— Це дуже цікаво! Я готовий до ваших двох запитань, — всміхаючись сказав я.

— Перше запитання: відкіль ви? Друге запитання: Який ваш фах?

— Я сам з України — українця. За фахом — інженер-економіст, працював на місцевій чавуноливарній та машинобудівельній фабриці ім. Леніна головним бухгалтером і начальником планово-фінансового відділу, — відповів я, зацікавившись, що він мене каже?

— Дякую. Ви обвинувачуетесь в організуванні шпигунсько-диверсійної, терористично-шкідливої і контрреволюційної групи, — усміхаючись, зазначив він тоном слідчого.

— Жодного з цих обвинувачень не приймаю, бо ніякої вини за собою не відчуваю, —

напів жартівливо, напів серйозно відповів я.

— А ви гадаєте, що в чому-небудь винні? Абсолютно немає жодного поміж нами винного, — відповів він.

— Вірю. А скажіть, що то за двоє, що лежать? Може хорі?

— Запитав я його, — "Підростеш, Саша, узнаєш", — відповів він мені, знаю мені фразою в Некрасовської "Залізної дороги".

Я помітив, що мій "слідчий" чогось ухилився від прямої відповіді.

— Ви кажете, що ви з фабрики ім. Леніна? А чого ж я вас не знаю? — звернувся до мене мій сусід старенький дідуся.

— А ви давно тут сидите? — запитав я його.

— Та вже ось скоро три місяці, — відповів він.

— Можливо, що ви мене і не знаєте, але повинні знати, бо я вже місяці чотири працюю на вашій фабриці. Де ви працю-

вали? — запитав я його.

— В деревообробному цеху, — відповів він.

— А... Вашим начальником був Х?

— Так, Х. А мене прізвище Кравченко Іван Іванович. Чули щонебудь про таке ім'я, або прізвище?

— Чув, чув. Я вас тепер пригадую. Ви тоді здорово посадили в черевика отого голову обласної профспілки на зборах! — вже зовсім по-приятельськи засміявся він.

— Це дуже добре, що є. Л. знає вас. Тепер я вам відповім, що за "хворі". Той он, що лежить ліворуч, це Лотини, вже всі власною рукою підписали, що ми шпигуни, диверсанти, контрреволюція і т. д. Той, що праворуч, на

Збори Т-ва Українських Професіоналістів

Під час конвенції Ліги Української Молоді в Акрон, Огайо, там же відбулися в неділю, 5. вересня, і заповіднені раніше збори Товариства Українських Професіоналістів. Вони були й обраховані на те, що з них скористають теж деякі учасники конвенції молоді, або щонайменше ними зацікавляються.

Збори в год. 10:30 перед полуднем відкрив секретар Т-ва, д-р А. Т. Кібзей з Дітройту, перебівши раніше поіменний реєстр учасників. Їх було біля 40 осіб: лікарів, адвокатів, учителів, інженерів та інших професіоналістів, в цьому ж деяка кількість жінок. Предсідником зборів обрано інж. Честера Гурського з Дітройту, а секретарем М. Марушак з Шикаго.

Фактом є, що Т-во досі існувало переважно на папері і тому теж звіт в його діяльності не перетомив учасників зборів. Звіт склав д-р А. Т. Кібзей, стверджуючи, що голова Т-ва, адв. Чарноський, на збори не приїхав, натомість прислав виправдання, та пообіцяв приїхати „колись другим разом“. Д-р Кібзей ствердив, що з огляду на війну Т-во не мало своїх зборів раніше, але він думає, що воно має всі підстави до існування та в майбутньому буде краще розвиватися. З протоколу попередньої конвенції, відчитав д-ром Кібзеем, довідуємося, що вона відбулася ще в 1941 році. Тоді зібрано 24 долари до каси Т-ва, що їх всіх воно ще й досі не видає, бо д-р Кібзей ствердив, що з того він має „кілька“ в кишені і з кожної хвилини готовий передати новий упрям. Він теж ствердив, що Т-во, як і всі інші чужинного роду організації, було під час війни предметом докозжень ФБІ, але ствердив, що все „окей“, в доказ чого д-р Кібзей відчитав відповідного листа уповноваженого докозженням агента ФБІ д-р Кібзей зробив короткий перегляд проголошень в „Свободі“ статтів та повідомлень на тему Т-ва і закінчив свій звіт побажаннями кращих успіхів на майбутнє.

З черги слово віддано професіоналістам з нової імміграції, д-ру Р. Кришталю, адвокату зі Львова і тепер редактору „Народного Слова“ в Пінсбурзі. Д-р Кришталюський висловив своє задоволення та радість, що їх йому сприяла вістка про збори Т-ва Професіоналістів, розповів коротко про організацію професіоналістів колись в Старому Краю і тепер на еміграції в Німеччині та висловив деякі інтересні думки на тему зв'язку між професійною і громадською роботою. Обіцяв поінформувати українські професійні спілки в Європі про Т-во Українських Професіоналістів в Америці та допомогти до нав'язання тісних стосунків між ними. Коротко зупинився ще над справою самої української еміграції в Європі, прохавши для неї моральної і матеріальної підтримки.

Данило Слободян, голова Ліги Української Молоді Північної Америки, передав зборам привіт цієї Ліги. При цьому він коротко і ясно з'ясував становище Ліги до цього Т-ва та свої думки щодо його подальшого розвитку і праці. Він вважає, що Т-во найкраще вийде з своїх завдань, як матиме свої локальні відділи на місцях і через них братиме участь та впливатиме на діяльність українського громадського життя. Тут, як і у всіх інших випадках обов'язує виправданася засада: допоможімо українцям, а вони нам допоможуть. Віддаючи слово Д. Слободяну, д-р Кібзей назвав його майором. Той подякував за „промоцію“, бо досі він мав рангу капітана, та побажанням успіхів в намірах попрацювати з огляду на свою важливу функцію між 10 басами в хорі молоді метрополітальної округи Нью Йорк і Нью Джерзі, який власне в тому часі робив ще останню пробу до виступу на музичному фестивалі.

Між привітаннями був ще такий від українців Акрону, що його зложив п-ні Кудера. Д-р А. Т. Кібзей переповів коротко історію товариства, заснованого ще під час світової війни в Шикаго. Цілію товариства було об'єднати українських професіоналістів для кращого організаціїного охоплення професійної та громадської роботи. За точнішими інформаціями про це все д-р Кібзей відсилає зацікавлених до надрукованих матеріалів в пресі. Описав на практиці виявилися труднощі. Насамперед не можна забувати, що участь в цьому Товаристві Українських Професіоналістів є для кожного професіоналіста додатковою, надоб'язковою справою, бо кожний з них належить до відповідної загально-американської професійної організації. Виринає, отже, проблема, що робити на майбутнє: залишати все так, як є, організувати краще, чи взагалі не організуватися. Д-р Кібзей особисто переконаний, що Т-ва Українських Професіоналістів в Америці має свій великий глизд існування та що воно могло б прекрасно розвиватися і виконувати велику роботу, якщо б це відповідало бажанням та розбудити до цього загальний інтерес. Він наводить деякі приклади з організації професіоналістів в Дітройті.

Висловивши ще кілька своїх критичних думок на тему конвенції Ліги Молоді, д-р Кібзей нав'язав до слів Данила Слободяна і пропонував творити відділи Т-ва на місцях, зглядаючи організацію дипломованих професіоналістів, що в сумі і творили б це Т-во. Згадав про думки, висловлені в листі д-ром Скегаром з Каліфорнії, в яких той пропонує зв'язати це Т-во з американським відділом Наукового Товариства ім. Шевченка.

На тему подальшої організації та розвитку Т-ва д-р Кібзей розгорнувся в неабияк цікаву дискусію, що може стати базою цього Т-ва для його подальшого розвитку. Насамперед ствердив, що Т-во ще від 1936 року не спромоглося на аласний статут („бай-ло“), що — як це заявляють з поінформованих джерел — не цілком відповідає правді та що такий статут мав би існувати.

Дуже інтересні думки на тему організації професіоналістів висловив д-р Антон Вахно з Канади. Він теж бачить велику рашію існування такого Т-ва, але пропонує, щоб його тісно зв'язати з Лігою Української Молоді, можливо, навіть зробити його її складовою частиною, чи відділом, тим більше, що українські професіоналісти в Америці і Канаді, це власне ця сама мода, що вже здобула власну професію. Він зокрема звертає увагу на рішальну участь цих професіоналістів в загальному громадському житті. Підтримує думку д-ра Кібзей про організацію локальних відділів.

Д-р Кібзей зі свого боку прилучується до думки д-ра Вахна та думає, що злука Т-ва з Лігою дала б багато користі одному і другий.

З черги представники професіоналістів з поодиноких місцевостей поінформували збори про працю на місцях, що зосереджується головним чином в культурній та соціальній галузях.

З дискусії на цю тему виявляється, що Т-во як цілість теж поробило чималу роботу, чимало причинилося до розвитку та кристалізації громадської думки, має теж деяку видавничу роботу та деякі успіхи в практичній громадській і культурній роботі, хоча воно весь час залишалося до деякої міри тільки в стадії організації. Не має сумніву, що перерва в праці Т-ва, спричинена війною, зменшила його значення в громадському житті та пустила в забуття не один його успіх.

Професор д-р С. Мамчур, забираючи слово в дискусії, піддав цілий ряд інтересних думок щодо подальшої організації розвитку Т-ва та його конкретної праці. Він вважає, що Т-во повинно бути відповідно зрізковане, відповідно до наукового і дипломованого ступенів професіоналістів. Він довше зупинився над можливостями співпраці з НТШ та головним відповідним американським інститутом. Т-во рішучо повинно звернути велику увагу на науковий публікації, головним чином історії американських українців, що могло б мати велике значення для розв'язки групових національних проблем в Америці взагалі.

Іван Іванчук з Дітройту ствердив, що Т-во вже має деякий досвід як в організаційній, так і практичній роботі і цей досвід треба використати. З'ясує коротко цілі цього зібрання та пропонує перейти до його практичних завдань. Саме існування Т-ва Професіоналістів він теж вважає за корисне і кінцеве. Він пропонує призначити відповідні комісії, що основно опрацювали б базу подальшого розвитку і праці організації. Нав'язуючи до завваг проф. Мамчура, він вважає, що вже саме завдання для наукового вивчення та оформлення життя американських українців є великою охотою до праці. „Покажімо, що ми чогось хочемо, можемо і робимо, тоді теж матимемо належну уагу від усіх“ — говорив І. Іванчук, пропонуючи знову вибрати відповідний провід і комісії, що підготували б базу під велику краєву організацію. Підтримує думку тісного зв'язку Т-ва з Лігою, в рамках якої воно могло б творити сепаратну організацію.

В подальшому дискусія щораз більше оживляється і конкретизується, розкриваючи щораз нові можливості для Т-ва та доводячи безсумнівно всі підстави і цілі для її існування. Треба ствердити, що власне дискусія надала зборам незвичайно серйозного характеру та зробила їх до тієї міри інтересними, що кожному з присутніх було жалко, як д-р Кібзей повідомив, що він замінив в готелі спільний обід та що збори доведеться кінчати з огляду на заповіднений на 2-гу годину музично-танцювальний фестиваль молоді.

Предсідник зборів, Честер Гурський, ще раз коротко зреагував на дискусію і висловив, що з цих виходить незрозуміло, що всі бажають собі великої краєвої організації професіоналістів, з локальними відділами та ідентифікованими членами, з відповідними кваліфікаціями. Проф. Мамчур теж пропонує, щоб опрацювати відповідну конституцію та щоб вона була продискутована на чергових зборах. Вкінці виринула ще проблема

призначення відповідного Комітету, який всі ці справи оформив би та підготував до чергових зборів. Для справності праці такого Комітету прийнято пропозицію І. Іванчука та передано підготовку організаційної бази груп професіоналістів в одній місцевості, імені в Дітройті. Предсідник зборів, Честер Гурський представив цю групу і він сам залишився її головою. Внесено кінцеве рішення, що чергові збори Т-ва мають відбутися, як і в цьому році, рівночасно з конвенцією Ліги Молоді і до того часу Комітет повинен сконкретизувати і підготувати всі справи. На есентуальні видатки цього Комітету зразу ж зібрано членські внески по два долари від кожного.

На цьому збори Т-ва Українських Професіоналістів закінчилися.

Після зборів відбувся спільний обід в одній з прийомних залей готелю Мейфловей, де й відбулися збори.

ад.

Краєва Програма Здоров'я

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Пі 183 сторінок машинописного письма, на яких зладжено звіт, можна вчитати багато. Докинутий цей звіт в цілому доступний тільки покликаним до вирішення одиницям, а публікація дала тільки витяг цього елаборату на сторінках щоденної преси. З так обкороеного звіту довідуємося, що причиною недостаточного плекання здоров'я серед населення є брак лікарів на 20%; цілі поуті в деяких околицях не мають ні одного лікаря, який там постійно мешкав би, а дентистів є ще менше; тільки деякі стейти мають вистачальне число шпиталів з потрібними ліжками для догляду здоров'я, а 40,000,000 людей мають тільки частинний догляд під час недуги.

Щоб таким нестачам зарадити, звіт пропонує здвоїти число студентів медицини при допомозі федеральних і муніципальних та стейтових фондів; подвоїти число шпитальних ліжок і довести до того, щоб у 1960 р. додати найменше 600,000 нових шпитальних ліжок, хоч їх потрібно 900,000; постаратися, щоб з медичної обслуги могли користатися всі особи, які такої обслуги потребують. Це можна досягнути дорогою забезпечення на такий лад, як тепер ведеться суспільне забезпечення; зосередити увагу на здоров'я ума, як на головну ділянку медичного поступу; старатися лікувати хронічні недуги; реабілітувати 250,000 цивільних осіб, які стають тягарем кожного року внаслідок покалічення або недуги; забезпечити дітям правильний розвиток при допомозі постійної обслуги фізичного й умовного здоров'я, товариського й суспільного догляду матерей під час породів; на досліджування здоров'я треба кожного року призначити фонди, які 1960 р. дійдуть до висоти \$100,000,000; постаратися для таких цілей за федеральну й стейтову співпрацю.

Оце є загальна програма. З неї мали б у першу чергу користатися такі, хто забезпечив себе на лад суспільного забезпечення, яке передбачає пенсію на старість. Значить, що з заробітків людини треба буде відтати якийсь відсоток, а до того додавав би ще свій відсоток підприємця — разом 3% від заробітку. Це вносило б по \$50 для двох осіб в родині на рік, а по яких \$15 додатково від кожної дальної особи. Усіх осіб в Злучених Державах, забезпечених на здоров'я, було б 85,000,000 на 143,000,000 населення.

Переглянувши звіт Ювінга, президент Труман назвав його „важким документом“. Він додав від себе погляд, як можна цей план ввести в життя і звернувся до конгресу, щоб з'явився тією справою. Він теж подав точки, які мала б містити Краєва Програма Здоров'я і доручив кожному громадянину з нею зазнайомитися.

Референт передбачив від себе критику цього плану і задав її тільки прикладово. На повну критику прийде час тоді, коли медична професія й суспільні знавці візьмуться розглядати програму прилюдно.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 12. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 12, 1948)

— відбудеться —

ОСТАННІЙ ПАРОХІАЛЬНИЙ ОСІННІЙ

ПІКНІК

В ПАРКУ ПРИ: 675-681 SO. 19th ST., NEWARK, N. J.

Початок у 2. годині пополудні.

“THE OLEY BROTHERS and THEIR ORCHESTRA”

Парохіяни і Гости! Запрошуємо Вас до численної участі в пікніку.

Церковний Комітет.

Що писала “Свобода” тому 40 років?

10. вересня 1908 р.

В СПРАВІ ЗМІНИ НАЗВИ У. Н. СОЮЗУ.

У протоколі з перебігу Х. Конвенції У. Н. Союзу, що відбулася в дні 7—9 липня у Філадельфії, помічена дискусія над зміною назви Союзу. При перегляді статута організації поодинокі делегати згодували свої поправки. І так при параграфі 1-ім поставив І. Кречковський внесок, щоб „Руский Народний Союз в Америці“ охрестити назвою „Український Союз в Америці“, та, щоб печатки поодиноких відділів Р. Н. Союзу були тотожними з печаткою головної старшини. Переведено теж дискусію над перенесенням осідку канцелярії У. Н. С. зі стейту Нью Джерзі до Пенсильвенії. Коли дел. Кирчів пояснив, що це вимагало б окремого чарту в Пенсильвенії, а чартер в тім стейті не забезпечує організації в інших стейтах, як це забезпечує чартер стейту Нью Джерзі, що думку залишено. На внесок о. Струтинського доручено будучому урядові, щоб в справі зміни порушених точок статута запитатися доброго адвоката.

ЖУРБА ПРО ШКОЛИ.

Автор статті „Наші Школи“, підписаною іменем „Неучитель“, хоче розв'язати проблему учителів в українських вечірніх школах і пише: „Щоб наші школи піднести понад теперішній рівень, на це треба зовсім чого іншого. Треба розлучити інституцію дядя й учителя. Цей хай сповняє свої функції, а той свої. Учителю хай буде людина фахова, а що найважливіше, свідомо свого завдання. Це перша і найважливіша умова, важніша, як всякі підручники. Без того реформа школи буде вічно у блудних колах, без виходу і без надії на вихід“.

ДИСКУСІЯ НАД ЦЕРКОВНИМИ ТРЕБАМИ.

У дописі з Філадельфії спростує „в імені парохія“ Іван Кречковський вісті про духовні треби, поміщені в дописі Я. Варги в „Амер. Рус. Вестнику“. Варга написав, що українські духовники, як от о. С., побирають по \$5 за хрестини. На це відповідає І. К., що о. С. бере тільки \$2 за хрестини, вивід і метрики, отже бере менше ніж ухвалила парохія, а була ухвалила, що за це платиться по \$2.50“.

МІСЦЕВІ ВІСТІ.

За порадою парохія з Пінсбурга, о. М. Стефановича, парохіяни з Монесса закупили власну церкву коштом \$5,500 і при ній зорганізували самотітну парохію. Церкву записали на єпископа СС. Ортинського. — Парохія при церкві в Ньюарку, у стейті Нью Джерзі, об'явив о. Н. Дмитрів. — Адреса свеченика в Нью Йорку (о. М. Підгорецького) є: 317 1st 18th ст. вул. — Віче тов. „Гайдамаки“ в Нью Йорку відбудеться в суботу, 12. вересня, в залі Метрополітен Плейс, ч. 64, (коло Мангтан Лайсім Гол при 1st 4-тій вул.).

ПРОТОКОЛ

з нарад головного виконавчого комітету У. Н. Союзу, які відбулися 1-го вересня 1948 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

В нарадах взяла участь: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малевич, головний секретар Д. Галичін і головний касир Р. Слободян.

Головний предсідник відкрив нараду в годині 10. рано та подав до відома ці справи, які були покладені від останніх зборів повного виконавчого комітету, а описав пропозиції такі справи, що їх треба покласти на цих зборах. Ці всі справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди: New York City Housing Authority, 3.10%, за \$117,210.58; Commonwealth Edison Co., 3%, за \$45,445.50; New Jersey Bell Telephone Co., 3 1/4%, за \$113,437.50; New Jersey Power & Light Co., 3%, за \$50,875.00; New York Telephone Co., 3%, за \$126,237.50; Sierra Pacific Power Co., 3 1/4%, за \$50,625.00.

Продаж бондів. Продано U. S. Treasury бонди, 2 1/4%, за \$229,593.75, які були куплені за \$225,000.00.

Перенос бондів. Перенесено з фонду пок. С. Ядловського до фонду сирітського У. С. Treasury бонди, 2 1/4% в сумі \$500. Перенесено теж з цього самого фонду до фонду народного The Cleveland Electric Illuminating Co. 3% бонди в сумі \$1,010.80 і Consolidated Edison Co. of New York 3% бонди в сумі \$1,012.50.

На цьому закінчено наради, а головний предсідник закрив збори в годині 12:30 в полудне.

Д. Галичін, головний секретар У. Н. Союзу.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ АМЕРИКАНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ

— влаштовують —

ПЕРЕДМАНІФЕСТАЦІЙНЕ

ВІЧЕ

в неділю, дня 12 вересня 1948

в Українськiм Народнiм Домi

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок в годині 4:30 пополудні. — Вступ вільний.

Шановні Громадяне і Громадянки!

Комітет Маніфестації, що відбудеться 10-го жовтня в Моск Театрі запрошує усі Організації, Товариства, Клуби, українські парохії та усе громадянство за вимком червоного покрову на це Віче.

Справи злучені з цєю Маніфестацією є так важні, що усі громадяне обов'язково повинні прибути. Віримо, що Громадянство Джерзі Сіті і околиці розуміє справу та відчуває долю Українського Народу і з тою вірою та переконанням прийде масово на це Віче.

Маніфестаційний Комітет.

УВАГА! — РАЧЕСТЕР, Н. Я.!

ЗАХОДІМ УКРАЇНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ В РАЧЕСТЕР

НАРОДНЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 12. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 12, 1948)

в годині 3-тій пополудні

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ ПРИ ВІЛСОН СТ. І ГУДСОН ЕВЕ.

Головну промову на тему: „Україна в минулому і тепер та наші завдання“, виступить гість, недавно прибувший з Європи, д-р В. ШАНДОР. Будуть також промовати місцеві бесідники, між ними місцевий адвокат по англійськи і бурий військовий старшина по українськи.

Просимо громаду о численну участь. Це буде добра нагода почути від очевидця правдиві факти про теперішній стан в Україні і змагання нашого народу до волі.

Комітет.

В подальшому дискусія щораз

Микола Кокільський.

ГОЛУБА КВІТКА

Придорожники, придорожники здовж шляху... Цілу дорогу завітчали. На тонких, зеленіх стебелінках голубі квітки, такі, як українське небо в соняшну днину. Чиясь добра рука розсіяла їх тут, здовж американських шляхів. Чи на те, щоб нагадувати нам інші шляхи? Не рівні і гладкі, а наїжені гострим камінням, а розхристані і розбиті. То ж топчуть їх, від зарання історії, чужі, ворожі стопи. То ж розбивають їх скрипильні, половецькі телеги, коли вивозять з руїни зрабований дорібок Даждбогових вунків. То ж розбивають їх кінські копита татарської орди, коли везе в ясир чаєнят на пожарині схоплених. То ж розбивають їх і тисячні колни біло-червоної, чванькуватої райтарії, і нечисленні полки ненаситного, двоногового орла, і залізні корги захланного, германського злобичника. Аж врешті, на сотиссячх залізних потволах, відзідч червоний цар. На шляхи, голубими головками придорожників завітчали...

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на розшуки до З.У.А.Д.Комітету проситеся на початку листа доконче подати під яким чином в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи доріками від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і борючих видатків та за витрату часу на пологодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

- 15,832 Буляк Василя з с. Ядвінки Вишньої (Турчанського пов.) від Шийка Михайла.
- 15,833 Луцки Василя і Олекс. Малюк Петра, від Будзан Трохима з с. Луцки (Рева Руска).
- 15,834 Парубій Михайла від Парубій Степана.
- 15,835 а) Вовчик Анни (хр. мамі) та знайомих з с. Соколі (Сянік) від Лесяк Анни.
- 15,836 б) Плеска Івана з с. Радун (Столицький) від Плеска Михайла.
- 15,837 Паславський Степана, Андрія і Катерини з с. Будівка (Перемишль) від Найдук Володимира.
- 15,838 Рідних і знайомих з с. Спас (Долина) від Дулиш Михайла с. Сомка.
- 15,839 Рідних і знайомих з с. Остаті (Скалат) від Яворський Йосифа.
- 15,840 Хоміцька Олександра т. Петра з с. Іванчан (Збараж) від Юшка Василя.
- 15,841 Богданець Федора з с. Рокітно (Волинь) від Богданець Ярини.
- 15,842 До українських парохій, громад та односельчан з с. Курпів (Станіславів) просить афідавіт іспитований дяк, управитель церковних хорів зі свідомством Пріосв. Владика Станіславівської Епархії, Гринів Василь.
- 15,843 Голович Олега з с.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Переселенчій Осередок приступає до інтензивної праці.

Дня 4. п. м. відбулося чергове засідання Переселенчого Осередку у Філадельфії. У зв'язку з цим, що вкоротці вже відбудуться перші кораблі з скитальцями для поселення в З. Д. А., Переселенчій Осередок намітив на найближчі тижні план інтензивної акції для уможливлення приїзду до стейту Пенсильванії можливо найвищого числа українських скитальців. Намічено що слідує:

1) Починаючи від найближчого тижня члени Переселенчого Осередка відвідують після змори усі українські родини у Філадельфії в цілі вивчення цими родинами окремих зобов'язань, які уможливають приїзд до З. Д. А. українських скитальців. Одночасно ці члени Переселенчого Осередка переводять реєстрацію однієї, двох та інших домашнього устаткування, яке дані громадяни офірують для скитальців. Після тієї реєстрації З.У.А.Д.

вишле авто, які звезуть жертвоване однією до магазину З. У. А. Д. К., звідкіля це однією буде переселене до Європи.

Жертвовані меблі та інше домашнє устаткування буде мусіло остати, у даніх жертводавців так довго, поки не придуть наші нові емігранти, які цих речей будуть потребувати.

2) У найближчу неділю члени Переселенчого Осередка відбудуть мітинги у переселенчих справах у Честер та Вільмінгтон. Місце і час цих мітингів устатить З.У.А.Д. у порозумінні з місцевими чинниками і громадяни у Честер та Вільмінгтон будуть про ці мітинги своєчасно повідомлені.

Справа переселення до З. Д. А. 205,000 скитальців переходить із стадії підготовчої у стадію виконання. Тепер усі наші громадяни повинні виявити якнайбільше зрозуміння цієї справи та виявити якнайбільше жертвенність. Прийшов час, де вже не вистачає жертвенності однієї. Тепер мусить допомогти весь загаль.

Я. Т.

"ПРАВДА" ЗАГНАЛА ТІТА В "ІМПЕРІАЛІСТИЧНИЙ ТАБОР".

Москва, 9 вересня. (АП) — Московська партіяна "Правда" надрукувала вчора редакційну статтю, в якій стверджує, що Тіто перейшов до "імперіалістичного табору" і тепер почав терористичну кампанію "вбивства, масових арештів та репресій" проти "більшості югославського народу".

СЕНАТОР БАРКЛІ ОПРОКИДУЄ СОВЕТСЬКІ БРЕХНІ ПРОТИ АМЕРИКИ

Рим, 9 вересня. Сенатор Олбен В. Барклі виступив вчора на нарадах Міжпарламентарного Союзу, відкидаючи з цілою рішучістю в іголомі там советські брехні про імперіалістичні цілі Америки. Сенатор недвозначно виказав, що це власне Америка є сьогодні ще єдиним реальним збором проти советського імперіалізму і в тому напрямку ведеться її політика.

ЗБОРНІ ВІДЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЦЕНТРАЛ ФАЛ. Р. АП. — Триквартирний збори Тов. ім. І. Франка, від 93, відбулися в неділю, 12-го вересня, в годині 10. рану, в галі 59 Централ ул. Обов'язком кожного члена є прийти на час, вивізнати свої вкладки і пологодити важкі справи. — П. Бенковський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від 219, відбулися в суботу, 11. вересня, в годині 8. вечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — Гр. Дорошенко, прес.; А. Баран, кас.; А. Мудровський, секр.

Новіцький Павла з с. Березівки (Бучач).

15,876 Архипович Макара Григоровича з м. Теофіполь (Волинь) від Ліди дочки Катерини зам. Ганюк.

Голосятесь на адресу: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнес. У всіх справах звертайтеся до звісного НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

повідомляє, що його

форієрська робітня

є тепер під ниском

434 East 6th St.

BETWEEN AVES. A & 1st

New York City

Telephone: Spring 7-3446

Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІБКУ

те до 20% дискуту на всі роботи, а також ДАРОМ

сторидж на літо.

Самий сторидж на літо 2% від сотні.

Робітня отворена від 9. рану до 9. вечір, кожного дня.

В неділі на "апоинмент".

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дм. Вітовського, від 375, подає до відомості всім членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 11. вересня, в годині 7. вечір, в залі Укр. Клубу при Френклін ул. Прохаємо, щоб на ці збори явилися всі члени, а в першу чергу ті, які забрали до продажі крижечки. — За виді: І. Дорожовський, гол.; В. Василюк, секр.; П. Іваш, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Вілія 142 повідомляє всіх своїх місцевих і по-замісцевих членів, що збори відбудуться в суботу, 11. вересня, в год. 7. вечір, в галі У. Н. Дому, 212-14 Фултон ул. На порядку звіту урядників і контр. комісії та припинення нових членів. Допуючі члени нехай стараються вивізнати свої вкладки, бо йнакше наражються на суспендію. — За уряд: А. Полівак, прес.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, фін. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від 156, повідомляє всіх своїх членів, що триквартирний збори відбудуться в п'ятницю, 10. вересня, точно в 7.30 вечір. Просимо всіх членів прийти на збори. — В. Новак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдності, від 163, відбулися в неділю, 12. вересня, в 1. годині по-полудні, в домі Горжан, 847 Н. Френклін ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є справи, котрі мусять бути пологоджені. — М. Паранч, секр.

МАШИНКИ

Перероблені до ПИСАННЯ

англійські, ціна \$28.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машинки. Офісові прилади.

ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY.

119 W. 23rd St. (6th Ave.) New York, N. Y.

Phone: CHelsea 3-8086

Мирош

Робітня

АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА

Декоратор

ЦЕРКОВ І ТЕАТРІВ.

Малює церкви, образи і сценерії театральні.

Будує

ІКОНОСТАСІ І ВІВТАРІ

Myrosh

3737 — 67th STREET

JACKSON HEIGHTS, L. I. N. Y.

Telephone: HLincoln 5-8904

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Запозомне Бр. с. Володимир, від 130, подає до відомості всіх членів, що чергові збори відбудуться в суботу 11. вересня, в годині 8. вечір, в церковній галі при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важкі справи до пологодження. — Урад.

ПОШУКУВАННЯ

ТАРАС ПАСТУШЕНКО,

ново прибувший зі скитальцями в Minneapolis, Minn., прошу відважитись. Моя нова адреса:

WLODYMER WITENKO,

357 Remington St., Rochester 5, N.Y.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА

на ремайтичні боли

АРТРИТИЧНІ

Коли Ви ніколи не аживали ліку заваного ROSSE TABS на оці незначні мускулярні недомогання і боли, злучені з ремайтизмом і впа-ненням жид, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СВОБОДНІ на наш кошт.

Його аживають тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДІЯ ЧИТАЧІВ

НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам папку повної асортименту, ЗАКІВАНІ БЕЗ-ПЛАТНО 24 ТАБЛИЧКО. Коли не будете вдоволені палативною — часомо — полекомо, верніть нам решту і не буде нам нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ. Пшліть лише негайно Ваше ім'я в адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept.-O-5, 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

Comfortably air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

401 SPRINGFIELD AVENUE

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Excess 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення.

Ми уладжуємо прекрасні ЦІЛІЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone BElgove 3-6762

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребові по \$150

ціні так низькій як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:

707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 185 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MElrose 5-9577.

ТАРЗАН ч. 1924. Можливості багатства.

DARTING FROM ONE HIDING PLACE TO ANOTHER, NEDDA MANAGED TO ELUDE THE FURIOUS CAPTAIN.

ONCE AGAIN GIDSEL CALLED TO THE GUARD, "FIND THE DEMON-MAN AND THE DAMSEL AND BRING THEM DEAD OR ALIVE," HE ORDERED.

BUT AS THE PIRATE GUARDS POURED FROM THE HOUSE THEY SUDDENLY FOUND THEMSELVES ATTACKED BY THE ARMED SLAVES.

WITH PENT-UP FURY FROM YEARS OF OPPRESSION, THE SLAVES FOUGHT FEROCIOUSLY.

WITH PENT-UP FURY FROM YEARS OF OPPRESSION, THE SLAVES FOUGHT FEROCIOUSLY.

БОГДАН ЛЕЖИМ

МОТРА

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ

Том I. і II.

Сторін 401, в гарній твердій м'ясоушній оправі.

Ціна \$4.00.

Замовлення враз з належним платом слати до:

"СВОБОДА"

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

Перескакуючи з одної кри-ївки в другу, Недді вдалося ви-смикнути від розлюченого капітана.

Щераз закликав Гідзел на-сторожу: "Знайдіть того чор-тя й дівку і приставте їх мені, всесодно, живих чи вмерлих!"

Одначе, коли розбишачка гвардія вибігла з дому, на неї несподівано напали озброєні невідомі.

Довголітнє поневолення спо-нукало їх до розпучливої бо-ротьби.